

Svar (15/2 96)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg har indhentet følgende udtalelse fra landbrugs- og fiskeriministeren, hvortil jeg kan henholde mig:

»I forbindelse med fiskeri vil der altid ske en påvirkning af miljøet i form af fjernelse af fisk og skaldyr. Disse dyr er overvejende de egentlige målarter; men der sker også en utilsigtet bifangst af andre arter med efterfølgende udsnid. Det kan enten dreje sig om arter, der ingen interesse har for fiskeren, eller om undermålsfisk eller kvoterede arter, hvor kvoten er opbrugt. Herudover vil der afhængigt af de benyttede redskaber kunne ske forskellige biologiske og fysiske ændringer i og ved bunden.

Fjernelsen af fisk fra økosystemet påvirker dette. Artssammensætningen bliver en anden, end den ville være uden fiskeri, ligesom størrelses- og aldersfordelingerne inden for de enkelte arter ændres. Det skal dog erindres, at den menneskeskabte påvirkning af systemet styres efter princippet om en bæredygtig udnyttelse, dvs. en udnyttelse, hvor ingen arter er truet med udsletelse på grund af fiskeriet.

Fiskeriet konkurrerer med bl.a. søfugle om fisk og skaldyr, hvorfor søfuglebestandene også påvirkes. Nogle havfugle som mallekug og visse mågearter har haft fremgang i løbet af dette århundrede, fordi de har været i stand til at udnytte den øgede fødemængde som følge af fiskeriets udsnid af bifangst og fiskeindvolde m.v. Det er i forbindelse med loddefiskeriet ved de nordnorske kyster endvidere påvist, at fiskeriet kan påvirke fødegrundlaget for alkefuglene. Fiskeriet kan således påvirke havfuglebestande i både positiv og negativ retning.

Fangstmetoder

Fiskeriets fangstmetoder kan efter redskaberne inddeles i faststående og bevægelige eller slæbende redskaber.

For de faststående (garn, ruser, kroge etc.) gælder, at der ikke sker nogen påvirkning af bund og bundfauna. Nedbankning af bundgarnspæle har naturligvis nogen effekt, men den må betragtes som minimal.

Garn benyttes både helt kystnært og langt til søs i f.eks. Nordsøen. Målarterne er torsk, sild, kulmule, laks og stenbider o.a. samt alle fladfiskearterne. De fleste garn har navn efter mål-

arten og fanger som sådan overvejende den pågældende art. For at undgå fangst af undermålsfisk er maskevidderne tilpasset, så dette så vidt muligt forhindres. Generelt må det skønnes, at garnfiskeri er meget selektivt både med hensyn til målart og størrelsen af den fangne fisk.

I Nordsøgarnfiskeriet efter torsk og pighvar er der observeret bifangster af marsvin. Dette har ført til etablering af et internationalt samarbejde med deltagelse af en forskergruppe ved Danmarks Fiskeriundersøgelser, der bl.a. undersøger garnfiskeriets påvirkning af marsvinebestanden i danske farvande. I det kystnære garnfiskeri er der ligeledes observeret bifangst af havfugle. Omfanget af denne påvirkning er ikke kendt, men behandles også af forskergruppen.

Bifangsterne ved linefiskeri er mængdemæssigt mindre, og undermålsfisk fanges sjældent, da disse ikke kan hænge fast på krogene.

De bevægelige redskaber kan inddeles i bundskrabende redskaber (trawl, bomtrawl og snurrevod) samt i redskaber, der trækkes gennem vandet fri af bunden (flydetrawl, not).

Bundskrabende redskaber som almindeligt trawl og bomtrawl fisker normalt efter fladfisk, torsk og torskefisk samt rejer og jomfruhummer. Endvidere fanges de fleste industrifisk med almindeligt bundtrawl. Bifangsterne i konsumfiskeriet kan være store, ligesom der sker fangst af undermålsfisk, på trods af at maskevidden tilpasses således, at denne fangst reduceres.

Brug af redskaber, der slæbes hen over havbunden, kan medføre, at bunddyr beskadiges eller dør. Afhængigt af bundens beskaffenhed gennemroder nogle redskaber, f.eks. bomtrawl og dele af redskaber, såsom trawlskovle, de øverste centimeter eller mere af bunden. Der findes undersøgelser, der for et begrænset antal bunddyrarter viser dødeligheder på mellem 15 pct. og 55 pct. i skrabesporet efter en bomtrawl. Hvis man f.eks. betragter Nordsøen, hvor der har været trawlfiskeri i mere end 100 år, er det uklart, hvorvidt fiskeriet har medført generelle ændringer i bunddyrsamfundenes sammensætning. Der er væsentlige mangler i vor viden om bunddyrenes økologi samt mangel på historiske data, som kan belyse, om og i hvor høj grad der er sket ændringer over større dele af Nordsøen.

De bundskrabende redskaber påvirker de fastsiddende alger samt i brakvandsområder ålegræs. Et trawl vil fjerne alger og ålegræs efter et slæb, men et trawl fyldt med alger og ålegræs